

Vereisten voor een goede Bijbelvertaling

Wij hebben in het artikel over de NBG-vertaling [zie dezelfde rubriek op onze site] gezien, dat het voor een goede Bijbelvertaling noodzakelijk is:

1. dat de vertalers wedergeboren zijn en bovendien ook geestelijk (zie 1 Kor. 2:14-15).
2. dat ze een goede kennis van de oorspronkelijke talen dienen te bezitten.
3. dat ze de betekenis dienen te kennen van dat wat zij vertalen; ze moeten dus de gedachten van God, zoals Hij die ons in Zijn Woord heeft meegedeeld, kennen.

Alleen vertalers die aan deze voorwaarden voldoen, zijn in staat om - in afhankelijkheid van de Heer en geleid door de Heilige Geest - Gods gedachten zoals uitgedrukt in Zijn Woord onverkort te vertalen, dus zonder daaraan iets toe te voegen of er iets aan af te doen (Openb. 22:18-19). Alleen dan kunnen we met recht zeggen Gods Woord zuiver in onze eigen taal te bezitten, dus zonder toevoeging van door mensen bedachte elementen.

We zijn al kort ingegaan op de NBG-vertaling van 1951, waarbij we als voorbeelden van een verkeerde vertaling 2 Timotheüs 3:16, 1 Johannes 2:2 en 1 Korinthe 11:23 hebben genoemd. Zonder een compleet overzicht van verkeerde vertalingen te kunnen en willen geven, noemen we toch nog een voorbeeld. In Lukas 1:34 staat: 'Hoe zal dit zijn, daar ik met geen man gemeenschap heb?' [of: geen man bekend heb]. In de NBG-vertaling luidt deze zinsnede: '... daar ik geen omgang met een man heb?'

Terwijl uit de eerste, correcte vertaling onbetwistbaar duidelijk is, dat Maria maagd was en dat zij als maagd zwanger zou worden en een Zoon zou baren, geeft de NBG-vertaling een veel algemenere lezing ('omgang hebben' in plaats van 'gemeenschap hebben', of 'bekend hebben'), die ruimte biedt aan de valse loochening van de maagdelijke geboorte van de Heer Jezus.

Verdere voorbeelden waaruit blijkt hoe de NBG-vertaling in vele Schriftplaatsen zwakker, oppervlakkiger en onjuist is: Gen. 4:13; 17:1; 41:43; 2 Sam. 6:14; Neh. 9:28; Job 14:17; 42:6; Ps. 34:6; Hoogl. 4:9; Ez. 16:6; Dan. 3:17; Matth. 1:18; Joh. 13:18; Rom. 3:3,30; 2 Kor. 7:10; Ef. 4:12; 5:23; 1 Petr. 2:7. En er zijn nog veel meer voorbeelden te noemen.

Het is onbegrijpelijk, als we genoeg zouden nemen met een vertaling die niet of onvoldoende uitgaat van de heiligheid en het absolute gezag van Gods Woord. Dat geldt niet alleen voor het Nieuwe Testament, maar ook voor het Oude Testament (zoals wel blijkt uit voornoemde foutieve vertalingen). Op die wijze ontstaan al snel verkeerde opvattingen en dwalingen (zie de drie punten in de vorige aflevering); bovendien zet de verkeerde bewoording zich vast in onze geheugens.

Andere moderne Bijbelvertalingen

Aan elke Bijbelvertaling kleven meer of minder fouten en zwakheden. Het gaat mij in dit verband niet om dergelijke zwakheden, maar om 'vertalingen' als de 'Groot Nieuws'-Bijbel, de 'Living Bible', de 'Good News Bible' en sinds kort 'Good News for modern man'. Dit zijn meer bewerkingen en parafrasen dan vertalingen; in feite zijn het verminkte Bijbels of

Bijbelgedeelten. In steeds grotere getale zijn ze op boekentafels te zien. Gretig vinden ze aftrek, vooral bij de jeugd. In kerkelijke kringen wordt er meer tegen gewaarschuwd dan bij ons.

Dat ik niets teveel zeg als ik deze vertalingen 'Bijbel-verminkend' noem, mag blijken uit enkele citaten uit de uitgave 'Groot Nieuws voor u' (afgekort GN).

Matth. 3:2: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.

GN: Mensen, begin een nieuw leven, want het koninkrijk van God is dichtbij.

Matth. 21:42: De steen die de bouwlieden verwierpen, die is geworden tot een hoeksteen; van de Heer is dit gebeurd, en het is wonderlijk in onze ogen.

GN: De steen die de bouwlui onbruikbaar vonden, werd de belangrijkste steen. Het is een werk van de Heer, we staan ervan te kijken.

Luk. 1:35: ... daarom zal ook dat Heilige dat geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden.

GN: Daarom zal het kind aan God zijn gewijd en zijn Zoon worden genoemd.

Joh. 1:14: En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond.

GN: En het Woord is een mens van vlees en bloed geworden en is midden onder ons komen wonen.

Luk. 2:52: En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in gunst bij God en mensen.

GN: En Jezus werd met de jaren wijzer en wijzer, en kwam steeds meer in de gunst bij God en mensen.

1 Tim. 3:16: En ongetwijfeld, de verborgenheid van de godsvrucht is groot: God is geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in de Geest, gezien door de engelen, gepredikt onder de volken, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid.

GN: Groot is het geheim van onze godsdienst: dat is boven alle twijfel verheven. Hij heeft zich vertoond in menselijke gestalte, hem is recht gedaan door de Geest, en hij is verschenen aan de engelen. Hij is verkondigd onder de volken, er werd in hem geloofd over de hele wereld en hij werd opgenomen in heerlijkheid.

Voor wie bovenstaande citaten leest, zal het opvallen dat bijvoorbeeld 'bekering' is veranderd in 'nieuw leven'; 'heilig' is veranderd in 'God toegewijd', koninkrijk der hemelen is vervangen door koninkrijk van God; allerlei woorden zijn dus zomaar toegevoegd, weggelaten of vervangen, enz. Waarom wordt zo'n 'Bijbel'-uitgave in ons midden geduld, ja, soms zelfs gepropageerd? Misschien omdat hij populair is, of spelen commerciële motieven een rol (een grotere verkoop)? Moge de Heer ons, en vooral de jeugd, bewaren voor zulke valse invloeden. Hoe heerlijk zou het zijn, wanneer Hij ook in dit opzicht van ons allen kan getuigen: 'U hebt Mijn Woord bewaard' !

's Heren Woord getrouw bewaren

en te doen sta bovenaan!

Tot zover dit artikel van br. H.L. Heijkoop.

De afgelopen tientallen jaren is de trend om moderne Bijbelvertalingen op de markt te brengen, die zijn aangepast aan onze tijd en cultuur, alleen maar toegenomen. De wijdverspreide parafraze-uitgave 'Het Boek' is hiervan een voorbeeld, evenals de Nieuwe Bijbelvertaling, die op vele punten de vertaalfouten van de NBG nog te boven gaat.

De psalmdichter heeft in Psalm 119:161 gezegd: 'Maar mijn hart heeft gevreesd voor Uw Woord'. Dat is een vrees, een diepe eerbied en een groot ontzag voor de onaantastbare heiligheid en de absolute autoriteit van Gods Woord. Zo'n eerbied komt ook daarin tot uitdrukking, dat we in het geheel niets toevoegen aan het Woord van God noch er iets aan afdoen, zelfs niet om het begrijpelijk te maken.

Een eenvoudige uitleg van de Bijbel is regelmatig noodzakelijk (zeker voor hen die pasbekeerd zijn, voor jongeren e.d.). Maar dat is iets geheel anders dan een 'vereenvoudiging' van Gods Woord zelf door een 'hervertaling', om de Bijbel aan te passen aan de taal, cultuur en omgangsnormen van onze tijd.

'Het Boek' is echter een voorbeeld van zo'n vereenvoudiging, waarbij niet meer woord voor woord (en vervolgens ook tekst voor tekst, enz.) nauwkeurig wordt vertaald vanuit het Grieks of Hebreeuws, maar 'gedachte voor gedachte'. Dat levert dus een 'parafraze' op, een verhalende vertaling die probeert een eigentijdse verwoording van Gods gedachten te zijn. Daarbij verdwijnen Bijbelse begrippen als zondigen, bekering, genade, verzoening, rechtvaardigen, oordeel, uitverkiezing, enz., naar de achtergrond; ze worden vervaagd of geheel weggelaten.

In zo'n vertaling wordt in werkelijkheid niet meer uitgegaan van de letterlijke inspiratie van de Heilige Schrift, waarvan de Heer Jezus Zelf heeft gezegd dat geen tittel of jota voorbij zullen gaan. Zó belangrijk zijn deze met Goddelijk gezag bekleedde kleinste lettertekens van de Schrift voor Gods hart!

Alleen al het uitgangspunt van uitgaven als 'Het Boek' mag ons duidelijk maken, dat deze geheel ongeschikt zijn voor gebruik door Christenen (oud én jong!) voor wie het Woord van God heilig en gezaghebbend is.

De Nieuwe Bijbelvertaling, de NBV

Om een einde te maken aan de wijd verspreide verwarring omtrent vertalingen is in Christelijk Nederland besloten tot een nieuwe vertaling, die in 2004 in zijn geheel klaar moet zijn: de NBV, uitgegeven onder verantwoordelijkheid van verschillende Bijbelstichtingen en -genootschappen, waaronder het NBG en de Katholieke Bijbelstichting KBS. Deze is nu nog niet in zijn geheel verkrijgbaar, maar er zijn wel 'proeven' verschenen, en de vertaling van diverse Bijbelboeken is gereed en alvast gepubliceerd.

De vertalers willen een vertaling produceren in hedendaags Nederlands; daarbij willen zij

interconfessioneel vertalen, en zich niet binden aan een bepaalde belijdenis. Het resultaat moet dus noodzakelijkerwijs acceptabel zijn voor alle betrokken kerken en groeperingen; het wordt dus zo algemeen mogelijk, hetgeen op zichzelf al zal leiden tot een oppervlakkig resultaat.

Eén van de proeven die momenteel al gereed zijn, is die van het Boek Handelingen. Daarin blijkt zeer duidelijk de invloed van feministische theologie. 'Broeders' en 'mannen broeders' is vrijwel overal vervangen door algemenere bewoordingen als 'gemeenteleden', 'broeders en zusters', 'gelovigen', enz. Feministen ergeren zich namelijk aan de 'mannelijke dominantie' in de Bijbel, en willen die er grondig uit verwijderen. Zo is ook '(voor)vaderen' veranderd in 'voorouders' (b.v. Hand. 5:30; 7:11-12).

Verder zijn tal van Schriftplaatsen veranderd, vervaagd of verdraaid: als voorbeeld dient Handelingen 3:15, waar 'de Vorst van het leven' - een heerlijke Naam van onze gezegende Heiland - is vervangen door iets totaal anders: 'Degene die de weg naar het leven wijst'. Verdere Schriftplaatsen waarvoor een dergelijke verandering geldt, zijn bijvoorbeeld Hand. 2:41; 5:3-4; 5:14, 10:9; 11:18; 15:7-8; 17:30; 26:20, enz. (we maken een willekeurige keuze uit de vele tientallen teksten).

Soortgelijke aanmerkingen kunnen gemaakt worden ten aanzien van de reeds verschenen proeven van het Boek Ruth, van het Boek Prediker en van diverse Evangelieën - en gezien de uitgangspunten zal dit ongetwijfeld gelden voor de complete vertaling.

Welke vertaling dan wél?

Het is dus duidelijk dat wij onverkort mogen en ook moeten vasthouden aan het hele door de Heilige Geest geïnspireerde Woord van God; dat we elke vertaling die niet deze unieke grondslag heeft, moeten verwerpen; en dat we in alle situaties waar uit de Bijbel wordt gelezen, een vertaling dienen te gebruiken die wél vanuit een heilige eerbied voor God en Zijn Woord zónder wijzigingen vertaald is. Dat betekent echter wel dat we ook bij ons persoonlijke Bijbellezens en bij Bijbellezens in het gezin en in de samenkomsten moeten wennen aan een vertaling die wél betrouwbaar is.

Het is niet aan te bevelen meerdere vertalingen door elkaar te gebruiken, en zeker geen verkeerde. Daarom schreef H.L. Heijkoop al jaren geleden in dit blad, dat de broeders ter plaatse hadden besloten geen andere vertaling te gebruiken dan de Statenvertaling (voor het OT)¹ en de Voorhoeve-vertaling (voor het NT). Een dergelijk besluit lijkt ons nog steeds gegrond, temeer omdat daardoor verwarring voor jong en oud voorkomen wordt. Het zou immers ook onbegrijpelijk zijn, als wij in gezin en gemeente een vertaling gebruiken die niet aan Gods heilige eisen voldoet, terwijl we bovendien een goed alternatief hebben.

Voor het Oude Testament bevelen wij de Statenvertaling aan, met name in de herzieningen van 1951 (editie verkrijgbaar bij Jongbloed) en van 1977 (editie 1977, of editie Tukker), die betrouwbaar zijn en bovendien (wellicht na enige gewenning - maar dat geldt voor iedere vertaling) zeker zo goed te lezen is als de vertaling van het NBG uit 1951 (en voor

---

¹ Waarbij wij vandaag de dag de Heer mogen danken voor de betrouwbare én begrijpelijke 'Herziene Statenvertaling', ook al zijn er altijd details waarmee we minder gelukkig zijn.

evangelisatiewerk is ook de editie 'Ver boven alles uit' van het Nieuwe Testament aan te bevelen).

Voor het Nieuwe Testament bevelen wij de zogeheten Voorhoeve-vertaling bij de lezers aan. Deze vertaling gaat uit van de letterlijke inspiratie van de Heilige Schrift, en geeft haar bovendien nauwkeurig weer in begrijpelijk Nederlands. Daardoor is deze vertaling voor iedere lezer geschikt.